

Zsolt Ziegler: A relációs felelősség elmélete

ABSTRACT: Az előadásomban a morális felelősség egy új elméletét mutatom be, amely nem támaszkodik a tettek feletti kontroll kritériumára. A relációs felelősség elmélete szerint ahhoz, hogy egy ágens felelős legyen a tettért egy bizonyos típusú helyzetben, legalább egy másikágensnek tartozóknia kell a kérdéses tett végrehajtásától abban a típusú helyzetben. Nem lehet senki sem felelős a tettért, ha nincs egy másik személy, aki egy relevánsan hasonló helyzetben nem tartozzik a kérdéses tett végrehajtásától. A determinizmus kérdésével kapcsolatos meggyőződések meghatározzák, hogy miként gondolkodunk a felelősségről és a tettek feletti kontrollról. Ennek következtében az a szerencsétlen helyzet állt elő, hogy nincs olyan fogalma a kontrollnak, amelyet kompatibilisták és inkompatibilisták egyaránt elfogadnának. A relációs felelősség elmélete azonban független a világ oksági berendezkedésétől, így az érvényessége független attól, hogy a világ determinisztikus-e vagy sem. Mivel a felelősség, amelyet a relációs felelősség elmélete kínál független a világ metafizikai szerkezetétől, a kontroll bármely fogalma illeszthető az elmélethez. Természetes elkötelezettségünk, hogy az ágens felelős a tettért függetlenül attól, hogy a világ determinisztikus-e vagy sem. A relációs felelősség elmélete pedig éppen egy ilyen fogalmat igyekszik megragadni.